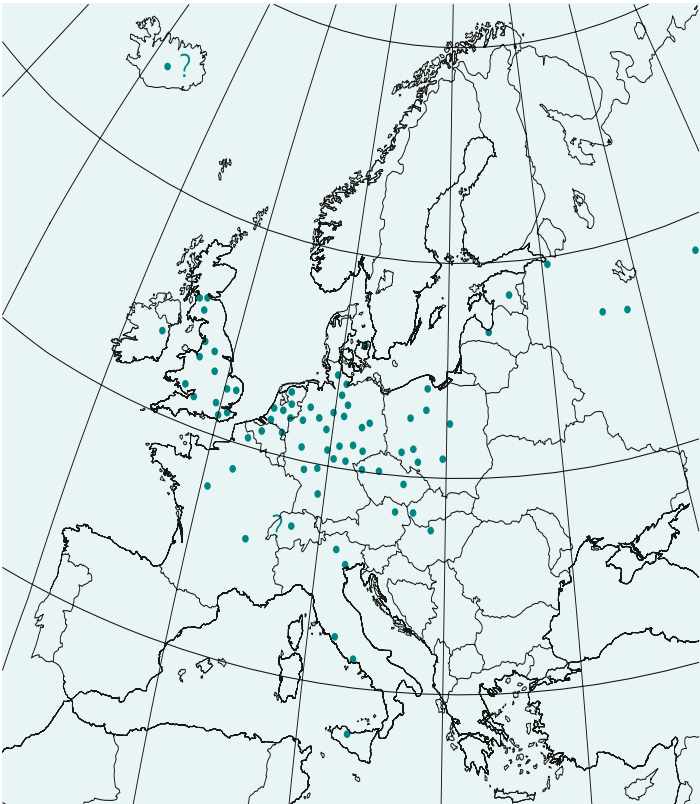
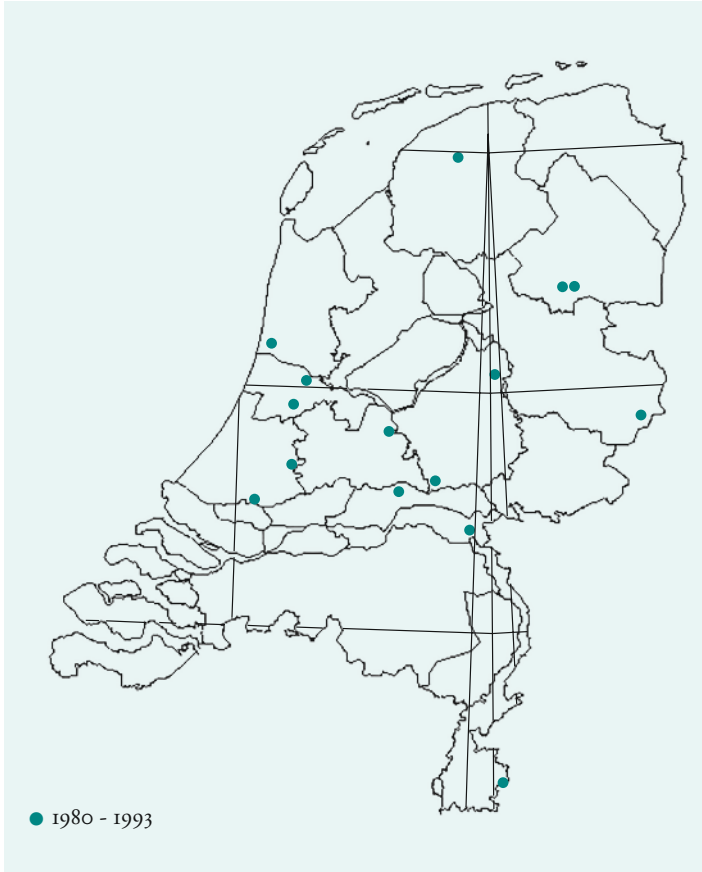
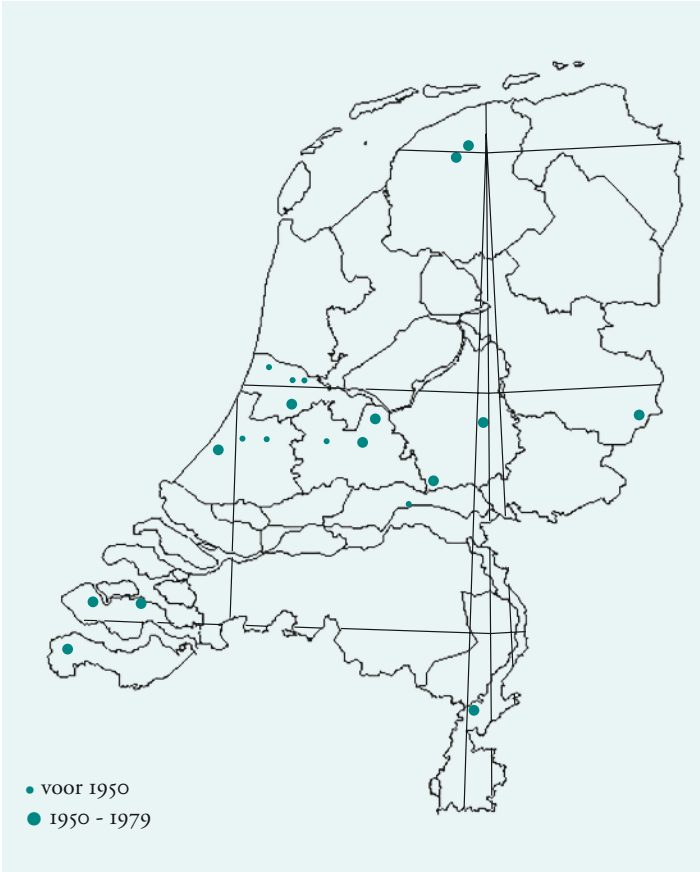

Kasssprinkhaan - *Tachycines asynamorus*

	voor 1980 vrij zeldzaam	1980-1993 zeldzaam
bfk	4	3
atlasblokken	20	15
km hokken		18
observaties	33	21
Trend	stabiel ?	
Rode Lijst	-	

Tachycines asynamorus

KASSPRINKHAAN

De kassprinkhaan is een vleugelloze, grijsbruine sprinkhaan, die oorspronkelijk waarschijnlijk uit China afkomstig is. Nu is de soort door menselijke activiteiten over de hele wereld verspreid en komt vooral voor in botanische kassen en incidenteel ook in woonhuizen. De dieren leven van allerlei dierlijk en plantaardig voedsel, waarschijnlijk voornamelijk dood materiaal. Het voorkomen in Nederland is nog slecht gedocumenteerd.

plaat 9:2

BESCHRIJVING

De kassprinkhaan is een vrij grote, plompe soort met een meestal vlekkelig geelbruin tot grijze kleur. De schenen en dijen hebben een bruine bandering. De antennen zijn zeer lang, evenals de poten. De voorschenen bezitten één doorn aan de top, de middenschenen twee. De tarsen zijn lang en zijdelings samengedrukt, zonder pulvilli. Het eerste lid is langer dan de drie overige samen. Organen om geluiden te maken of te ontvangen ontbreken. De tast- en reukzin is wel goed ontwikkeld (HARZ 1957A). De voor- en achtervleugel ontbreken en daardoor is het onderscheid met de nymfen lastig. De cerci van zowel het mannetje als het vrouwtje zijn lang en recht, zoals bij krekels (fig. 8-27, 8-35). De legboor van het vrouwtje is lang en zwak gebogen (fig. 8-27).

BIOLOGIE

cycli

De ontwikkeling verloopt zonder diapauze en alle stadia kunnen daardoor het hele jaar door gevonden worden. In totaal legt een vrouwtje 150 tot 900 eieren (40 tot 50 per nacht), voornamelijk in humusrijke bodem, maar mogelijk ook in bloemhoofdjes. Het aantal nymfale stadia bedraagt

elf. De ontwikkelingsduur van ei tot imago is vrij lang, circa elf maanden. Door het groot aantal eieren en het feit dat de voortplanting het hele jaar doorgaat kan de soort toch snel grote populaties opbouwen (BELLMANN 1985, BOETTGER 1950, KUYTEN & KRAMER 1950).

Volwassen dieren werden in Nederland verspreid over het jaar gevonden.

voedsel

T. asynamorus is omnivoor. Bij een volledig vegetarisch dieet ontwikkelen de nymfen zich niet verder dan het zesde stadium, maar ook uitsluitend dierlijke voeding veroorzaakt ontwikkelingsstoornissen. Het dierlijk voedsel bestaat voornamelijk uit dode pissebedden en andere ongewervelden. Levende dieren, uitgezonderd bladluizen, worden veel minder graag gegeten. Kannibalisme komt sporadisch voor, waarbij vooral verzwakte en gewonde soortgenoten worden gegeten. De soort eet een grote diversiteit aan plantaardig materiaal, met een voorkeur voor bloeiwijzen, gewelde zaden, gekookte aardappelen, rijst, zoete vruchten en kiemplanten. Bij hoge dichtheden kan schade optreden aan kiemplanten en o.a. chrysanten (BOETTGER 1950, KUYTEN & KRAMER 1950).

vlieg- en verspreidingsvermogen

T. asynamorus is 's nachts actief en een behendige klimmer. De dieren kunnen sprongen maken tot 1,5 m (HARZ 1957A). Kolonisatie van nieuwe plekken gebeurt passief, door transport van eieren of andere stadia met plantaardig materiaal.

zang

T. asynamorus maakt geen geluid.

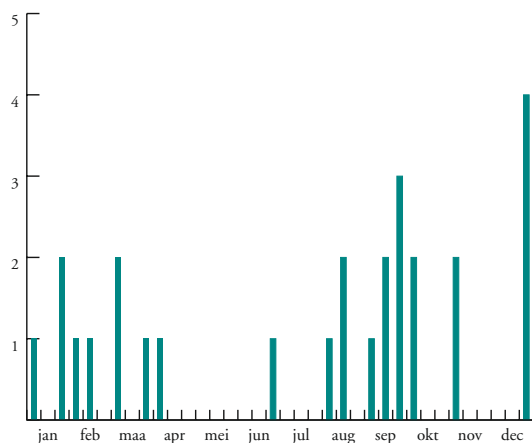
DETERMINATIE

T. asynamorus is door de afwijkende lichaamsbouw niet met andere inheemse Orthoptera te verwarren. Determinatieproblemen zijn alleen te verwachten met andere vertegen-

mannetje

maten in mm

♂	13,0-19,0
♀	13,0-19,0
legboor	11,0-12,0

Fenologie imago's

woordigers van de Rhaphidophoridae. Omdat aan de soorten uit deze groep weinig aandacht wordt besteed en er tegenwoordig veel vervoer van plantaardig materiaal over de wereld plaats vindt is het mogelijk dat er nog andere soorten in kassen en dierentuinen voorkomen. *Dolichopoda bormansi* wordt volgens Marshall & Haes (1988) samen met *T. asynamorus* geïmporteerd in Groot-Brittannië, maar deze soort kan zich daar niet vestigen. *D. bormansi* is niet van Nederland bekend.

AREAAL

T. asynamorus heeft een zeer groot verspreidingsgebied. De soort komt van oorsprong waarschijnlijk voor in Midden- of Zuid-China en is door passieve verplaatsing met plantenmateriaal over een groot deel van de aarde verspreid geraakt. De soort wordt sinds het begin van deze eeuw gevonden in kassen en andere verwarmde gebouwen in grote delen van Azië, Europa en Noord-Amerika (BOETTGER 1950), maar komt inmiddels mogelijk ook in andere werelddelen voor. Op de Europese verspreidingskaart zijn de exacte vindplaatsen met een stip aangegeven. Van IJsland en Zwitserland is de soort bekend, maar precieze vindplaatsgegevens ontbreken.

VOORKOMEN IN NEDERLAND

voor 1980

T. asynamorus werd het eerst voor Nederland gemeld door C. Willemse (1921). Het betrof een tweetal vrouwtjes uit een kas in Leeuwarden. C. Willemse (1939) noemt de soort uitsluitend geïmporteerd en schadelijk in serres. In de loop van deze eeuw werd de soort op verschillende plaatsen door het hele land in kassen aangetroffen.

vanaf 1980

Vanaf 1980 worden regelmatig dieren aangetroffen, onder andere in Leeuwarden, Amsterdam, Aalsmeer, Amersfoort, Wageningen, Capelle a/d IJssel, Nijmegen en Kerkrade. In 1989 haalde *Tachycines* zelfs de pers. In een nieuwbouwwijk

te Hoogeveen bleek de soort zich zo goed thuis te voelen, dat hoge populatiedichtheden opgebouwd werden. De dieren hielden zich overdag in kelders van woonhuizen schuil en 's nachts verplaatsten ze zich naar de woonkamer om de kamerplanten op te vreten. Het gepresenteerde verspreidingsbeeld is vanwege de moeilijke inventarisatie waarschijnlijk zeer onvolledig.

biotopen

T. asynamorus komt in Nederland uitsluitend in de stedelijke omgeving voor, in kassen en woonhuizen.

begeleidende soorten

T. asynamorus komt meestal niet met andere soorten samen voor.

BESCHERMING

Speciale beschermingsmaatregelen zijn voor deze cultuurvolger niet nodig.

INVENTARISATIE

T. asynamorus maakt geen geluid en leeft alleen binnenshuis. Dit maakt de soort zeer lastig te inventariseren. Door de nachtelijke levenswijze is het voorkomen van deze soort extra moeilijk vast te stellen. Door middel van oproepen in vakbladen voor tuinders en gerichte vragen aan beheerders van kassen zou meer informatie verkregen kunnen worden. Ook bij instanties die zich bezig houden met bestrijding van dierplagen zijn soms gegevens bekend.

SUMMARY

The Greenhouse Camel-cricket is a cosmopolitan species, which probably originates from China. In the Netherlands the species has occasionally been found in greenhouses, but also in apartments, throughout the country. In 1989 a large colony was reported to live in the cellars of new houses in Hoogeveen, where the insects fed at night on the indoor plants. Its detailed distribution is still unknown.